

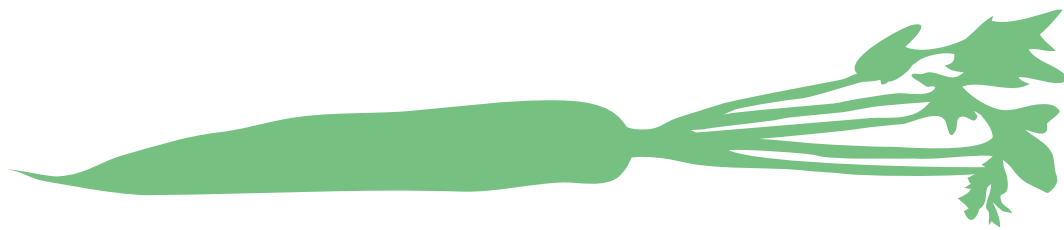
JONG
LEREN
ETEN

Utrecht

JONG LEREN ETEN

terugblik

VIER JAAR
VOEDSELEUCATIE
in Utrecht

UTRECHT

1.354.834 INWONERS
±21% JONGEREN TUSSEN
0 EN 18 JAAR

AANBOD VOEDSELEDUCATIE:

Moestuiniëren, boerderijeducatie, kooklessen, gastlessen, excursies, moestuincoaches en materialen

2021

VOEDSELBOSJES, MOESTUINIËREN,
BOERDERIJEDUCATIE, SMAAKLESSEN
UITGEVOERD DOOR STUDENTEN
VAN DE HOGESCHOOL UTRECHT EN
INSPIREREN, VERBINDEN EN BORING

In schooljaar 2018-2019 en 2019-2020 hebben 49 scholen de Lekker naar Buiten!-subsidie ontvangen

Op onze website jonglerenetenutrecht.nl staat het volledige aanbod van voedseleducatie

FACTS

VERSPREID OVER UTRECHT ZIJN ER 47 EDUCATIEBOEREN
AANGESLOTEN BIJ BOERDERIJ IN DE KIJKER

IN UTRECHT ZIJN ER...

26

gemeenten waar-
van 9 JOGG-
gemeenten

92

Gezonde Scholen
waarvan 30 met het
vignet Voeding

191

basisscholen met
EU-Schoolfruit

51

coaches Gezonde
Kinderopvang waar-
van 26 de Lekker
naar Buiten!-
subsidie ontvingen

Peildatum cijfers: augustus 2020 | EU-Schoolfruit over 2019-2020

BELANGRIJKSTE PARTNERS JONG LEREN ETEN UTRECHT:

Gezonde School-adviseurs: stimuleren scholen o.a. op het gebied van voeding
• **JOGG-regisseurs:** stimuleren van gezonde eetgewoonten op school en thuis en verbind-
ders bij het opzetten van Smakelijke Moestuinen Peuterproef • **Hogeschool Utrecht:**
leerlingen van de minor Voeding bieden jaarlijks Smaaklessen aan op 25 deelne-
mende basisscholen • **NME-centra:** uitlenen lespakketten, verzorgen van lessen en
excursies, advies bij aanleggen en onderhouden Groene Schoolpleinen • **IVN:** moestuin-
coachopleiding (i.s.m. Velt), voedselbosjes, Jongeren Advies Bureau • **Boerderij in de
Kijker:** provinciaal gedekt aanbod van educatieboeren; altijd een boer dichtbij een school

4 vragen aan....

Fleur Kuiper & Lisa Verbruggen

Makelaars Utrecht

- Fleur Kuiper, 33 jaar, woont in Zeewolde
- houdt van lekker eten, koken, moestuinieren, bordspelletjes, wandelen met de hond
- functionaris Gezondheidsbevordering bij GGD regio Utrecht
- Lisa Verbruggen, 31 jaar, woont in Rotterdam
- houdt van voeding, natuur, reizen, fotografie, musea en quizen
- projectleider bij IVN Natuureducatie

1 Waar leg je in je werk als Jong Leren Eten-makelaar het meeste accent op?

Lisa: 'We helpen scholen kiezen voor lesmateriaal dat goed bij de school past; indien nodig verbeteren we de kwaliteit van het bestaande materiaal. Hoewel we het aanbod aan lesmateriaal ook bijvullen met nieuwe activiteiten en lessen, stimuleren we vooral het gebruik van wat er al is. Daarnaast zetten we in op het verbinden van de witte en groene sector, oftewel de duurzaamheids- en gezondheidssector. We hebben elkaar bij die verbinding echt meegenomen in elkaars wereld. De organisaties waarmee wij werken, zoals GGD, IVN en NME, krijgen daardoor een steeds sterkere band.'

2 Vier jaar Jong Leren Eten zit er bijna op: op welke resultaten ben je trots?

Fleur: 'We zijn trots op het netwerk dat we hebben opgebouwd. Veel scholen hebben kennism gemaakt met Jong Leren Eten en zo geleerd dat er veel meer is dan alleen leren uit de schoolboeken. De scholen zijn echt positief en geïnspireerd om hun leerlingen op een actieve, leuke manier over voeding te leren. En die scholen vormen weer een inspiratiebron voor scholen die ons nog niet kennen. De komst van de landelijke subsidie Lekker naar Buiten! was daarbij een mooi steuntje in de rug. Scholen en kinderopvangcentra kunnen de subsidie inzetten voor een boerderijbezoek, moestuinlessen en kook- of andere gastlessen. Zo kunnen kinderen echt ervaren hoe een plantje

groeit, wat er op de boerderij gebeurt, en hoe hun geogoste plantje smaakt.'

3 Wat zijn sterke netwerken die de afgelopen jaren zijn opgebouwd in de provincie?

Lisa: 'We hebben de boerderijeducatie in Utrecht flink versterkt. Samen met Boerderij in de Kijker hebben we nieuwe educatieboeren kunnen opleiden in regio's waar eerst nog geen boerderijeducatie was. Elke school in de provincie kan nu in de buurt bij een boer op bezoek. Daarnaast zijn we een duurzame samenwerking aangegaan met de Hogeschool Utrecht en het Voedingscentrum, waarbij we studenten van de Hogeschool een Smaakles laten geven op school als vast onderdeel van hun curriculum. We hopen hiermee ieder jaar ongeveer vijftig klassen zo'n leuke Smaakles mee te laten maken.'

4 Welke uitdagingen zie je voor het vervolg van Jong Leren Eten?

Fleur: 'De grootste uitdaging is borging op scholen: hoe zorgen we dat voedseleducatie binnen scholen een structureel onderdeel wordt van het curriculum, dat het wordt opgenomen in het beleid? Ook willen we gemeenten stimuleren en ondersteunen om voedseleducatie op te nemen in hun beleid. Een Voedselagenda, met daarin aanwijzingen hoe je als gemeente gezonde en duurzame voeding kan promoten, zou een mooie vorm kunnen zijn.'

2x Jong Leren Eten in Utrecht

Of ze nou met hun handen in de aarde wroeten van de schoolmoestuin of een kijkje nemen in de stal van een educatieboer: in Utrecht beleven, leren en ontdekken honderden leerlingen per jaar waar hun eten vandaan komt.

Boerderijeducatie

Waar komt ons voedsel vandaan? Hoe wordt ons voedsel gemaakt? En hoe ziet het leven op de boerderij eruit? Voor veel leerlingen is dit onbekend terrein. Verschillende boeren in de provincie Utrecht ontvangen daarom schoolklassen op hun bedrijf voor praktijklessen. 'Het doel van boerderijeducatie is dat kinderen beleven, leren en ontdekken waar hun eten vandaan komt', vertelt Fleur Kuijper, makelaar bij Jong Leren Eten Utrecht. 'Daarnaast is de boerderij een plek waar leerlingen in aanraking komen met maatschappelijke thema's zoals leven en dood, voortplanting, gezondheid en milieu. Ook krijgen leerlingen de kans om op de boerderij te werken aan praktische vaardigheden. Denk aan rekenen, onderzoeken, samenwerken, discussiëren en problemen oplossen.' Samen met de drie grootste aanbieders van boerderijeducatie in de provincie wil Jong Leren Eten Utrecht het mogelijk maken dat ieder kind minstens één keer een boerderij bezoekt. 'Boerderij in de Kijker laat jaarlijks zo'n vierhonderd klassen een dagje leren bij een van de 47 aangesloten educatieboeren', aldus Fleur. 'Met het programma van de Boerderijschool verruilen leerlingen twintig weken lang, een dagdeel per week, het klaslokaal voor de boerderij. En het programma LekkerBoer organiseert BSO Kids voor kinderopvang en Foodcamps voor basisonderwijs, voortgezet onderwijs en mbo. Samen oogsten, koken en opeten staan hier centraal. Als makelaar werken we aan een passend aanbod voor de verschillende doel- en leeftijdsgroepen, maar ook aan de uitbreiding van het netwerk educatieboeren.'

Moestuincoaches

In Nederland is de trend gezet naar het vergroenen en gezonder maken van schoolpleinen. Een moestuin kan daarbij belangrijk zijn. Het is immers een prachtige plek om te ontdekken hoe voedsel groeit en een plek waar verbinding met de natuur vanzelfsprekend wordt', vertelt Jong Leren Eten-makelaar Lisa Verbruggen. Het aanleggen van een moestuin op school roept wel vragen op. Op welke plek leg je deze aan? Wat verbouw je? Wie verzorgt de moestuin in de schoolvakanties? In de provincie Utrecht heeft Jong Leren Eten daarom, samen met plaatselijke NME-centra, ingezet op het vormen van een moestuincoachpoule. Lisa: 'Moestuinders vanuit de hele provincie hebben zich met behulp van de training van IVN en VELT ontwikkeld tot echte coaches met veel inhoudelijke kennis en de nodige didactische en coachende vaardigheden. Zo kunnen zij nu ingezet worden van gastdocent tot praktijkbegeleider. Ook kunnen ze optreden als adviseur tijdens de transitie naar een gezonder schoolplein of zij stellen de eigen moestuin ter beschikking waar leerlingen welkom zijn om zelf aan de slag te gaan.' Door de structurele implementatie van tuinieren in het lesprogramma wordt het voedselgedrag van jonge kinderen uiteindelijk blijvend positief beïnvloed. Ze zullen zich gaan verwonderen over de groei en bloei van gewassen. Tuinierende jongeren eten daardoor niet alleen significant meer groenten en fruit, ze zijn ook eerder bereid onbekende groenten en fruit te proeven.